

กระบวนการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบ
จากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541
**The Management of Crisis – Related Student
Assistance Project, B.E. 2541**

วิทยานิพนธ์
โดย
นางสาวอรุมา พัชรวรภาส

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
พ.ศ. 2543

วิทยานิพนธ์ : กระบวนการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต
ปีการศึกษา 2541

: The Management of Crisis – Related Student
Assistance Project, B.E. 2541

โดย : นางสาวอรุมา พัชรวรภาส
: Miss Ornuma Patcharaworrapat

นักศึกษาคณะพัฒนาลังคม : ภาคปกติ รุ่นที่ 24 รหัส 4020511026

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษานักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ลงนาม.....
(ศ.ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ)
วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2543

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ลงนาม.....
(ศ.ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ)
วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

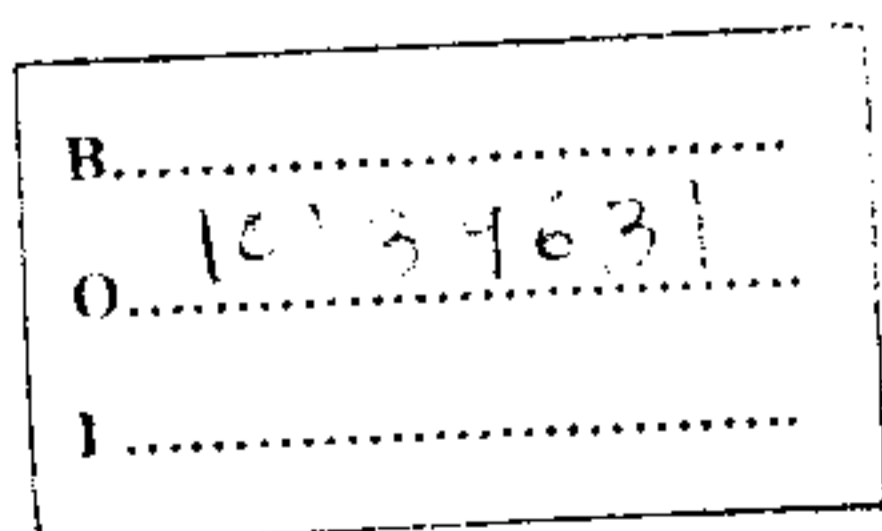
ลงนาม.....ที่ปรึกษา
(อาจารย์วิชัย รูปขำดี)
วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2543

ลงนาม.....กรรมการ
(อาจารย์วิชัย รูปขำดี)
วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

ลงนาม.....ที่ปรึกษา
(ผศ.กรวิทย์ ศรีกิจการ)
วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2543

ลงนาม.....กรรมการ
(ผศ.กรวิทย์ ศรีกิจการ)
วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

คณะพัฒนาลังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษานักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....คณบดี
(แดงธอน มั่นใจตน)
วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์	:	กระบวนการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541
โดย	:	นางสาวอรุมา พัทธวรภาส
ชื่อปริญญา	:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
วิชาเอก	:	การจัดการการพัฒนาสังคม
ปีการศึกษา	:	2543

การศึกษาเรื่อง กระบวนการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการในการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541 และ 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541 โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาเน้นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ด้วยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ คือ เจ้าหน้าที่ระดับกระทรวง เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และการวัฒนธรรมอำเภอ และคณะกรรมการระดับโรงเรียน จากจังหวัดที่ได้รับทุน จำนวน 8 จังหวัด

ผลการศึกษา พบว่า

1. การวางแผนโครงการ พบว่า ในส่วนกลางมีการวางแผนโครงการ 2 ระดับ คือ 1) การวางแผนระดับโครงการ (Project Planing) และ 2) การวางแผนระดับดำเนินการ (Operation Planing) ซึ่งรูปแบบของการวางแผนโครงการนี้ไม่ใช่รูปแบบการวางแผนแบบประเพณีนิยม และยังไม่มีความสมบูรณ์ คือ ขาดในการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ขาดการกำหนดตารางหรือปฏิทินในการดำเนินโครงการ ไม่มีการกำหนดจำนวนทุนหรือโควต้าเด็กนักเรียนที่จะให้ความช่วยเหลือ ส่วนหน่วยงานในระดับปฏิบัติการไม่มีการวางแผน คงมีหน้าที่ปฏิบัติงานตามหนังสือสั่งการ และไม่มีการจัดทำแผนในการติดตามประเมินผลโครงการ การจัดองค์กรโครงการ พบว่า ลักษณะการจัดองค์กรโครงการเป็นแบบผสมระหว่างการใช้องค์กรที่ทำงานตามสายงานปกติหรือทำงานประจำเป็นหลักในการดำเนินงาน และเพิ่มเติมด้วยการตั้งคณะกรรมการอำนวยการในส่วนกลางและระดับต่าง

3. การอำนวยการโครงการ พบว่า ประธานคณะกรรมการอำนวยการซึ่งได้แก่ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่ในด้านปฏิบัติผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน ทำหน้าที่เลขานุการและกรรมการเป็นผู้ช่วย ภารกิจบทบาทในการกำกับงานโดยการสั่งการลงไป และคอยตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติ มีการตรวจงานและให้คำแนะนำในการดำเนินงานต่อหน่วยปฏิบัติน้อยมาก

4. การควบคุมโครงการ พบว่า การควบคุมโครงการไม่มีความชัดเจน และไม่ปฏิบัติตามหลักการบริหารโครงการ กล่าวคือ ไม่มีมาตรการในการควบคุม จึงส่งผลให้การดำเนินงานไม่ประสิทธิภาพ

5. การประเมินผลโครงการ พบว่า เริ่มแรกในการวางแผนโครงการไม่ได้ระบุถึงการประเมินผล เพียงแต่กล่าวไว้ว่าจะมอบหมายให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการบริหารเงินทุน ต่อมาในภายหลังทางคณะกรรมการได้มีการมอบหมายให้สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ติดตามการบริหารเงินทุน และศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นผู้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การประเมินผลโครงการไม่มีรูปแบบที่แน่นอน และไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า ไม่เป็นไปตามหลักการบริหารโครงการ

ปัญหาในการดำเนินโครงการ ด้วยลักษณะการบริหารดังกล่าว จึงทำให้ผลของการปฏิบัติงานมีปัญหายุ่งหลายประการ ทั้งการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและการทำงานให้รัดกุม การวิจัยได้เสนอแนะว่า หากจะบริหารงานให้เรียบร้อยควรจะต้องมีการปรับปรุงตามข้อสังเกตต่าง ๆ ที่ได้ระบุนมา

ABSTRACT

THESIS : The Management of Crisis - Related Student Assistance Project, B.E. 2541

BY : Miss Ornuma Patcharaworrapat

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Development Management

ACADEMIC YEAR : 2000

The study was aimed at 1) finding out the administrative procedures of the project to assist students affected by the economic crisis in the academic year 1998 and 2) to identify the project problems. It was a qualitative study, the data of which were taken from the documents related to the project and interviewing the officials in different agencies concerned those at the ministerial, provincial and district officers, the district education, religion and culture committee and the school committee in the eight provinces where the financial aid was granted to the students.

The findings were summarized below :

1. Project planning. The central administration had two types of planning : 1) planning the project and 2) planning the implementation this way of planning the project was not tradition nor was it completed. That is, the plan still lacked a work schedule or calendar. There was no quota of students to be assisted. Also, the implementation agencies still lacked planning, and acted as directed by the written order from the top management. There was no plan for evaluation or follow-ups.

2. Organizational structure. The organizational structure was an integration of the organizations that performed routine work and establishment of additional administrative committee in the central administration and at different levels.

3. Project supervision. The chairman of the supervisory committee, was the deputy of the permanent secretary of the Ministry of Education. But in actual implementation, the director of the Policy and Planning Office acted as a secretary and committee member to relieve his burden in directing the project. The inspection unit was found to provide little advice to the implementation project ; thus, the inspection unit should be checked

4. Project control. The project control was not obvious and did not follow the principles of project management. That is, there was no control measures, leading to poor efficiency of the implementation.

5. Project evaluation. Initially, the planning of the project did not include the evaluation process. What was stated was that the Office of the Auditor-General of Thailand would be assigned to check the fund management. Later the committee assigned the Office of Education, Religion and Culture Policy and Planning to check the fund management and the Academic Service Center of the National Institute of Development Administration to follow the project performance outcome. Therefore, it could be said that there was no except form for project evaluation. Also, evaluation was not set in advance and did not follow the principles of the project management.

6. Project implementation problems. This type of administration led to several work problems that hindered the achievement of the project goal and to work efficiently. It was recommended all the weaknesses found in the study be connected to improve the project performance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องกระบวนการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541 ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีก็ด้วยความกรุณาจากศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ นรินดีผดุงการ ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาใช้เวลาติดตามและเอาใจใส่แก่ลูกศิษย์ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและอธิบายให้ความชัดเจนในเนื้อหามากขึ้น ตลอดจนแนะนำตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ อีกทั้งขอขอบพระคุณ อาจารย์วิชัย รูปจำดี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรวีร์ ศรีกิจการ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ต่าง ๆ ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาการในหลักสูตร และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในพื้นที่ และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541 อีกทั้งได้กรุณาให้ความร่วมมือและการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และคุณไพบูลย์ คุ่มคำ ที่มีส่วนผลักดันให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขออุทิศส่วนกุศลทั้งหมดแด่คุณพ่อดอน วงศ์พิพันธ์ และขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยเป็นกำลังใจทั้งทางตรงและทางอ้อม อันเป็นสิ่งสำคัญทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

อรอุมา พัชรวรภาส

3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543